

Kerteminde Kommune
Hans Schacksvej 4
5300 Kerteminde

Kystdirektoratet
J.nr. 22/24690-3
Ref. Martin Cenholt
Kjeldgaard
16-12-2022

Dispensation til opførelse af Naust og Yduns Høj inden for strandbeskyttelseslinjen på Vikingemuseet Ladby på matr. nr. 11d, Ladby By, Kølstrup i Kerteminde Kommune

Ansøgning

Du har den 14. december 2022 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til opførelse af to bygninger inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 11d, Ladby By, Kølstrup, Vikingevej 123, 5300 Kerteminde, i Kerteminde Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Du skal selv undersøge, om dit projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Du kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Du må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Du vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan du skal forholde dig, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Du kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Kystdirektoratet har tidligere, senest i november 2018, meddelt dispensation til bygningsmæssige udvidelser og tilpasninger, med henblik på formidling af kulturhistorien ved Ladby. Af ansøgningerne er det fremgået, at Vikingemuseet Ladby – med Danmarks eneste skibsbegravelse fra vikingetiden – ønskes udviklet til et museum i international klasse, der kan give enestående indsigt i vikingetidens samfund 'på det autentiske sted', hvor en vikingekonge blev stedt til hvile i sit skib for mere end 1000 år siden. Det er ambitionen, at museet skal gøres interessant og tilgængeligt for alle – men med særligt fokus på børn, skoler og familier. Området skal formidles på en måde, der passer til den tid vi lever i nu. Den ansøgte udvidelse af Vikingemuseet Ladby er beliggende i den udvidede strandbeskyttelseslinje, som for det daværende Fyns Amt trådte i kraft den 25. november 2001 (se fig. 1). Derudover er området også beliggende i et fortidsminde kulturarvsareal, stednr. 080106.

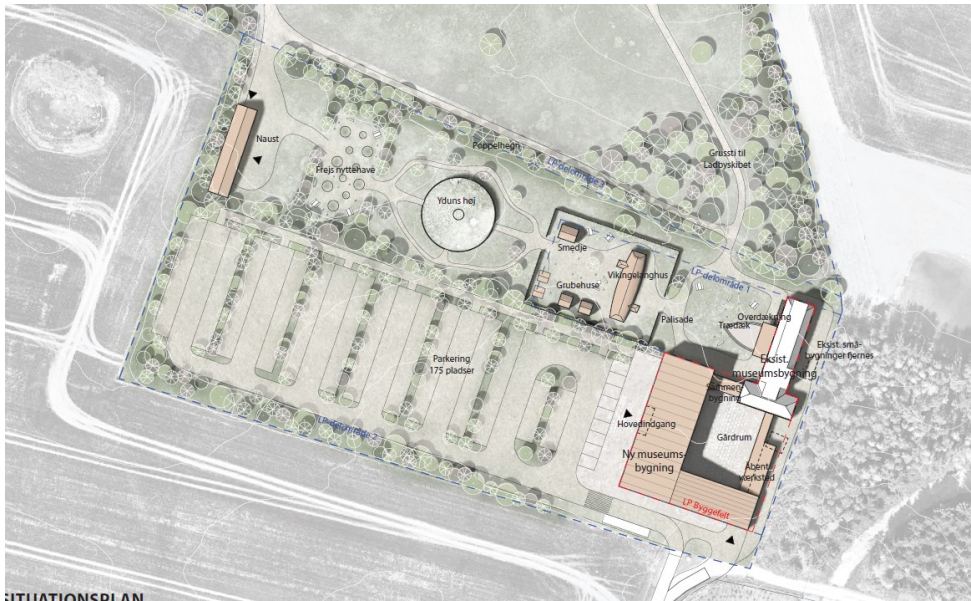
Figur 1. Ortofoto 2022. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De røde og orange streger markerer de vejledende matrikelskel.

Kerteminde Kommune har udarbejdet en lokalplan, nr. 256, for Vikingemuseet Ladby, der er vedtaget i december 2014.

Kystdirektoratet modtog den 28. oktober 2022 en forespørgsel om museets udviklingsplaner, og afgav en foreløbig positiv vurdering den 8. november 2022.

Kerteminde Kommune fremsendte efterfølgende den 14. december 2022 en ansøgning om to af de elementer, der var en del af forespørgslen.

Der er således konkret ansøgning om at opføre to bygninger, henholdsvis Naustbygningen og Yduns Høj. Placeringen af de to bygninger ses af nedenstående figur 2:

Figur 2, situationsplan for udviklingen af museet. Nausten ses helt mod vest, og Yduns høj i midten mod nord

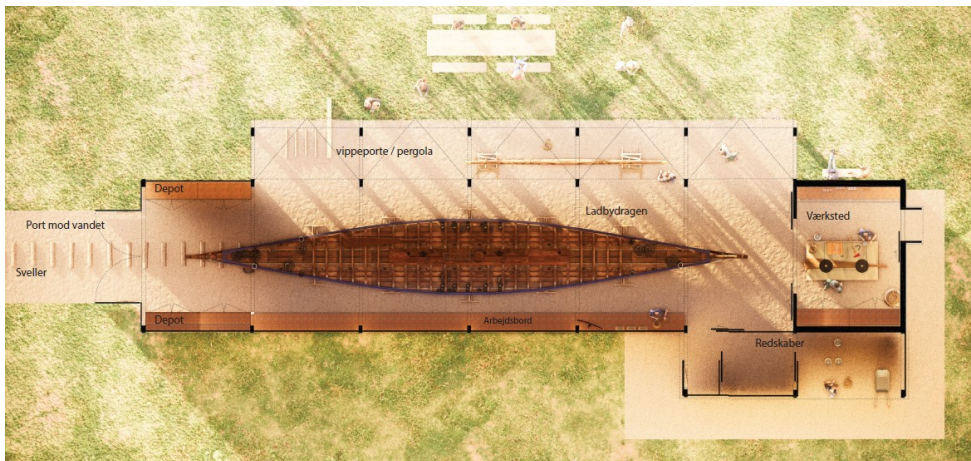
Om Nausten fremgår følgende fra ansøgningen:

Fra sin sommerplads ved anlægsbroen i Kerteminde Fjord trækkes i en lige linje op gennem terrænet til sin vinterplads i Nausten. På sin vej mod nausten passerer Ladby dragen tæt forbi det oprindelige skib i højen. Nausten tjener samtidig som reparationsværft og er med sin karakter af åbent værksted en levende del af Ladby Museet. Nausten udformes som et længehus der får sine proportioner efter dragens dimensioner og værftsfunktionen. Nausten er udformet som en nutidig udgave over den traditionelle nordiske Naust der som type rækker lige så langt tilbage i tid som selve skibsbygningen.

Naustens hovedmateriale er træ. Den bærende rammekonstruktion udføres som rammer af limtræ der placeres med et fast modul. Rammerne leder tankerne hen på til skibets spantekonstruktion. Tag og facade beklædes med træspån i egetræ. Tagspånene har været et ofte anvendt materiale til beklædning af vikingetidens langhuse. Naustens materialevalg er således både traditionelt og helt igennem bæredygtigt.

Figur 3, tegning af Nausten, fra ansøgningen

Figur 4, planskitse, fra ansøgningen

Bygningen har et areal på 197 m² hvortil kommer 42 m² overdækket areal.

Figur 5, tegning af bygningens gavl, mod vandet.

Om Yduns Høj fremgår følgende fra ansøgningen:

Yduns Høj skal opfylde et behov for faciliteter til museets frivillige og besøgende. Det skal være en tidssvarende bygning, som skaber stemningsfulde rammer for formidling og oplevelse af vikingetidens håndværk mellem frivillige og besøgende samt rummer funktioner som ophold, foredrag, spisning, kokken, værksted, toiletter mv. Projektets udformning tager afsat i en grundlæggende ide om at skabe en ny fortolkning af skibshøjen og den stolpesætning, som formodes at have omkranset den, og bygger desuden på inspiration i en række af vikingetidens symboler såsom de karakteristiske ringborge. Huset tankes som en cirkulær høj beplantet med græs, som afgrænses af en egetræspalisade. En hovedakse markerer adgangen til det primære rum, Yduns Hal, og en

akse på tværs giver adgang til en række sekundære funktioner, som fx grovkøkken, depot og toiletter. Materialer med naturlig oprindelse samt genbrugelige materialer tankes ind i konstruktionen. For at imødegå kuplens store spand foreslås den barende skal udført i beton. Herudover består bygningen bl.a. i et opfyld af jord samt isolerende og kapillarbrydende lag, som tankes at bestå af muslingeskaller. Græstørv udgør overfladen på taget, som tankes at forsinke regnvandet og lade det vande vækstlaget, fordampe eller sive ned omkring bygningen. De fleste indvendige overflader samt stolpesætningen omkring højen består i træ, som enten kan genanvendes eller nedbrydes med tiden. En del af det omkringliggende åbne landskab tankes anvendt til jordvarmeanlæg til opvarmning af bygningen.

Figur 6, visualisering af højen, fra ansøgningen

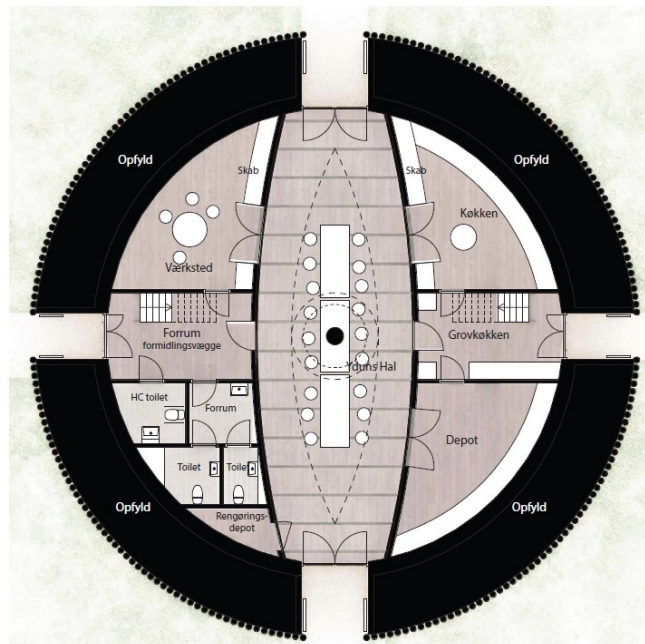

Figur 7, længdesnit, fra ansøgningen

Planløsningen domineres af højens cirkulære form samt hovedaksen gennem Yduns Hal. En akse på tværs giver adgang til sekundære funktioner samt direkte forbindelse fra nyttehøve til grovkøkken.

BRUTTOAREALER

Yduns hal	81 m ²
Værksted	27 m ²
Køkken	27 m ²
Grovkøkken	17 m ²
Depot	27 m ²
Forum - formidlingsvægge	17 m ²
Wc inkl. forum	21 m ²
Rengøringsdepot	6 m ²
Hems på 1. sal (heraf 27 m ² areal med ≥ 2 m fri højde)	129 m ²
Udvendige overdækninger	16 m ²
Opfyld og palisade	108 m ²
Samlet etageareal for stueetage	346 m ²
Samlet etageareal for 1. sal	129 m ²
Samlet etageareal i alt	475 m ²

Figur 8, planløsning med arealer, fra ansøgningen.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 110, Odense Fjord) ligger ca. 6,1 km mod vest.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på afstanden til området, samt at det ansøgte opføres på et areal, der i forvejen anvendes til museumsvirksomhed og formidling. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

I forbindelse med at strandbeskyttelseslinjen blev udvidet fra 100 m til 300 m ved "kystloven" (lov nr. 439 af 1. juni 1994) i 1994, blev det anført i lovbemærkningerne, at der vil kunne dispenseres i det omfang, der er tale om eksisterende erhvervs nødvendige og arealmæssigt begrænsede ønsker om at tilpasse sig udviklingen. Det forudsættes, at udvidelsen fortrinsvis placeres inden for det eksisterende samlede byggeområde, og der vil normalt ikke blive dispenseret til etablering af byggeri nærmere kysten end den eksisterende bebyggelse.

Kystdirektoratet lægger til grund for afgørelsen, at der er tale om udvidelse af en offentligt tilgængelig turismevirksomhed, der allerede var etableret på stedet da den udvidede strandbeskyttelseslinje trådte i kraft. De ansøgte bygninger ligger tilbager trukket på det areal, der i forvejen anvendes til parkeringsplads, med museumsbygning, vikingegårdanlæg, mv. og ikke breder sig ud på det kystnære areal, men holdes naturligt afgrænset bagved.

Det er således Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte projekt er omfattet af ovenstående praksis. Kystdirektoratets har i afgørelsen lagt vægt på, at Vikingemuseet Ladbys formidling er stedbundet til området, hvor Danmarks eneste skibsbegravelse fra vikingetiden er fundet. Området omkring museet må derfor betegnes som unikt, hvilket kan begrunde, at det ansøgte ikke kan placeres uden for strandbeskyttelseslinjen. Endeligt vurderes det, at bygningernes udformning og placering knytter sig til formidlingen og er udført på en måde, hvor det er tilpasset landskabet og den kystnære placering. På grund af karakteren af området, finder Kystdirektoratet at risikoen for præcedens i strid med formålet med strandbeskyttelsen, er meget begrænset.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til opførelse af Nausten og Yduns Høj, som ansøgt.

Med venlig hilsen

Martin Cenholt Kjeldgaard
Specialkonsulent
mackj@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Kerteminde Kommune, kommune@kerteminde.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Kerteminde, kerteminde@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Fyn-nord, fynnord@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Kerteminde, kerteminde@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen, fynskredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Vikingemuseet Ladby, cfrs@ostfynsmuseer.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.